

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 2014-11-22

Nazev: Snad nejsme zločinci a pitomci

řiká o nových zákonech odcházející starosta Krásné Lípy, teď nově zvolený senátor Starostů a nezávislých Zbyněk Linhart

Z hlediska čísel je Zbyněk Linhart největší hvězdou senátních voleb. Znám je jako spoluautor Šluknovského desatera – výzvy, v níž osmnáct severočeských starostů kvůli rostoucímu napětí volalo do Prahy SOS.

*** LN Jste spokojen s tím, jak vláda zareagovala na vaši výzvu?**

Týden bylo kolem našeho dopisu živo, přijeli dokonce tři ministři. Výsledkem je nakonec to, že jsme ani nedostali odpověď. Zatím vláda dala do parlamentu novelu zákona, která upravuje vyplácení dávek na bydlení, ostatní věci se příliš nehýbou. Paradoxní je, že tady premiér Sobotka před volbami dvakrát byl, ale ne aby se sešel se starosty, když už jim nemůže odepsat. Přijel podpořit sociálnědemokratického senátora Sykáčka, který tady obhajoval mandát. Mohl aspoň předstírat, že se o nás zajímá, stačilo hodinové neformální setkání mezi mítinky.

*** LN Proč sem podle vás nejen Sobotka, ale ani jeho předchůdci nejezdí a neřeší vaše problémy?**

To já nevím. Většinou asi jezdí jen do svých obvodů, ve kterých kandidují. Mně by ani nevadilo, že sem nejezdí, raději ať ty naše problémy řeší. Blbý je, že sem jezdí jenom před volbami, řeší to jen formálně, chtějí se předvést. Petr Nečas sem taky dorazil až v září 2011, když už to tady bylo vyhocené, demonstrovalo se a bylo to v televizi. Pozval nás na oběd, měl půlhodinový monolog a pak už byla tiskovka. Vyšel před televizní kamery a prohlásil, že jsme se shodli. Přeříkal ale jen to, o čem mluvil on sám, nebyla to shoda nás všech. My už jsme nedostali čas a prostor říct, v čem má podle nás pravdu a v čem ne.

*** LN Není to tím, že po vládách chcete řešit složitý problém, na čemž si nikdo popularitu nezíská, navíc to stojí mnoho peněz? Nebo je to tím, že jste daleko a v Praze to nikoho nezajímá?**

Tohle ale není jen problém Šluknovska, ale i velkých měst, třeba Českých Budějovic, Ostravy, Ústí nad Labem... Nedomáháme se toho, že se má specificky řešit jen Šluknovsko. Nám se tady možná projevují všechny sociální problémy ve větší míře, což je dané složením obyvatelstva. V rámci České republiky to ale není nic mimořádného.

*** LN Myslíte, že to teď bude lepší, když začnete coby senátor jezdit do Prahy? Nebojíte se, že vás naopak odmítnou, protože nejste z vládní strany, ale z opozice?**

I v posledním dopise premiérovi píšu, že dva roky nebudou žádné volby, a mohli bychom tím pádem odložit stranická trička a pokusit se ty problémy řešit. Já například hodlám spolupracovat třeba i s Jaroslavem Foldynou z ČSSD. Je to sice střelec, osobně si nepadneme, ale zase bychom mohli pomoci tomu regionu tak, že budeme na vládu „tlačit“ společně, a tím pádem ty věci posouvat. Možná mi senátorská průkazka pomůže v tom, že když budu psát dopisy vládě, dostanu na ně odpověď. Že když přijdu za úředníky ne jako starosta, ale senátor, budou se chovat jinak.

*** LN Jako starostu vás úředníci nebrali příliš vážně?**

Za posledních patnáct let udělali úředníci velký posun, musím říct, že k horšímu. Když tehdy přišel starosta na ministerstvo, cítil, že se s ním jedná jako rovný s rovným. Teď – a nechci to paušalizovat – je hodně úředníků docela arogantních. Proto poslední léta do Prahy už vůbec nejzdím.

*** LN Myslíte, že k senátorovi se budou chovat líp?**

Doufám, že se aspoň budou snažit předstírat nějakou snahu. Kromě té formální stránky bychom však ještě potřebovali, aby na ně tlačila vláda, která na ně má vliv.

*** LN Příklad?**

Nám by pomohl rozvoj cestovního ruchu. Do sousedního Saska přijedou ročně tři miliony turistů. Jak toho docílit u nás? Teď je tady po dvaceti letech nově otevřený železniční přechod a my bychom jen potřebovali, aby trochu jezdily vlaky. Je to jen trochu peněz navíc, žádné změny zákonů. Pro začátek jsme požádali o to, aby nám dráhy zadarmo převedly chátrající nádraží, že si je sami postupně začneme opravovat. Výsledek? Řekli nám, že nám ho za dva miliony prodají. Za takové peníze téměř ruinu? Raději ho pak za půl milionu zbourali, než aby nám ho převedli zadarmo. Chápete to? Je to ale přece v moci vlády, jsou to její státní instituce!

*** LN Nejvíc škodí vláda a úředníci?**

Státní aparát bobtná, žije sám sebou a skoro si myslím, že do nějaké míry ho už vláda ani neovládá. Říká se, že to začalo vstupem Česka do Evropské unie, kdy jsme museli přijmout řadu zákonů a předpisů. Nedokážu rozlišit, jestli je to vina Unie, nebo si to děláme sami. Vezměte si třeba evropské dotace: Když jste chtěli před pár lety udělat dotaci, přečetli jste si osmdesátistránkovou brožuru, kde bylo v podstatě všechno, a pak stačilo používat zákon a zdravý rozum. A dnes? Už je jich osm, mají dvacet devět příloh, které se neustále mění a aktualizují. Takže vy je začnete číst, máte tři měsíce na odevzdání projektu, a úředníci to mezitím dvakrát zaktualizují. Pak podáte žádost a oni to znovu zaktualizují. Takhle podobně funguje celá státní správa, jenom se o tom nemluví. Nebo stavební zákon. Vždy se udělá novela, prý abychom to zjednodušili. Pamatuji si Paroubka, jak říká: „Na dům nebude potřeba stavební povolení, postačí ohlášení.“ Ano, to je pravda, ale to ohlášení je mnohem složitější, než bylo dřív povolení! Tady souseď má dům, v němž před třiceti lety někdo jen tak zazdil okno. Chce ho jen vybourat do původního stavu. Na to potřebuje stavební povolení, tedy projekt, a ten je tak podrobný, že za něj musí někomu zaplatit. Takže projekt k vybourání zazděného okna vyjde na deset, poplatek na pět tisíc – víc než okno samotné.

*** LN Nejsou stavební zákony peklo v každé zemi?**

Problém je v tom, že toto se děje všude. Celá státní správa se takzvaně zdokonaluje, přesně jak ilustruje stavební zákon. A proto to nefunguje.

*** LN Nemění se to? Že si lidé jako vy řekli – jdeme do toho?**

No jasně. Nemám žádné velké iluze třeba o Babišovi. Ale ta našťvanost lidí je pochopitelná a lidé tu svou naději upírají logicky k někomu. Babiš tohle zformuloval, to je první krok. Otázka je, zda bude mít sílu něco změnit, protože nemůže tři roky říkat „všechno je blbě“, když už je toho součástí. Člověk nemůže sedět v pětačtyřiceti na zadku a říkat „všechno je v pytli“ a ani nezkusit s tím něco dělat. Teď jsem někomu napsal k výročí 17. listopadu, že takovou malou revoluci by to zase chtělo.

*** LN Revoluci? Jakou?**

Nevím. Tedy vím: potřebujeme spíš evoluci. Něco dělat. Je nutné to zkusit. Nedělám si iluze, že jako jeden senátor něco změním v Praze, ale něco udělat snad jde. Nebo mne to převálcuje, to je také možné. Proto když vám vyprávím o dopisu, tak to nechci použít jako bič na premiéra. To není proti této vládě. Já jsem našťvaný na několik posledních vlád zleva zprava, protože nechaly stát akorát nabobtnat, ale nedělaly, co měly dělat.

*** LN Co měly dělat?**

Třeba se nerozpínat a nezavádět ještě větší centralismus. V devadesátém čtvrtém roce jsme při vyplácení dávek měli alespoň nějaké pravomoci. Základní dávku, dnes bychom řekli dávku hmotné nouze, přiznával náš odbor. Takže jsme věděli, že tahle babička je na tom špatně, že jí umřel manžel. A věděli jsme, že tenhle šmejda podvádí, kšeftuje s kradenými věcmi, takže nedostane nic – ačkoli měl papírově na dávku nárok. A tohle postupně zlikvidovaly všechny vlády, poslední byl ministr Drábek.

*** LN Není to tak všude?**

Ani náhodou. Nedávno tu byl slovenský starosta z mnohem menší obce. A říká: „Je to nepřijemný, někdy se musíš hádat. Ale pokud chtějí dávku, tak já si vezmu papír a podívám se: poplatky máš zaplacené, tohle máš zaplacené, děti chodí do školy – na, tady máš peníze.“ A víte, co je nejlepší? Že ti lidé se sice zpočátku hádají, ale rychle to přijmou, protože to jsou jasná a jednoduchá pravidla. A je to nejjistější způsob, jak zařídit, aby jejich děti chodily do školy. Opakuji: my nejen že nemáme ani tu pravomoc, my se k tomu nesmíme ani vyjadřovat, my dokonce ani nesmíme vědět, kdo ty dávky dostává. Stát dává peníze podvodníkům, když to řeknu jemně, a my jsme bezmocní.

*** LN Nevidíte svět jenom skrze dávky?**

Vůbec. Vezměte si třeba zákon o veřejných zakázkách. Ano, měl chyby, ale místo oprav se lidé kolem Karolíny Peake rozhodli napsat rozsáhlou novelu, výsledek je dosti chaotický. Nejhorší je to, že můžeme soutěžit v podstatě jenom o cenu. Když si jdete koupit košili, tak se nikdy nerozhodujete jenom podle ceny. Ale my teď musíme dát zakázku firmě, která nabídla nejnižší cenu, i když víme, že minulou stavbu zvorala. Stojí nás strašně sil dát to do pořádku a my jí teď máme dávat další zakázku? Nebo když je jedna nabídka o pouhé procento dražší, ale je to spolehlivá firma z regionu, takže zaměstnává místní lidi? Proč jí nemůžeme dát přednost? Zákony předpokládají, že všichni jsou podvodníci a pitomci.

*** LN Jak má zákonodárce reagovat, než zužovat prostor podvodům?**

Nějací gauneři podváděli s dotacemi. Ale místo toho, aby je zavřeli, tak je nechali být. Třeba tady na ROP jsou postiženy tři malinké rybičky, nikoli organizátoři nebo ti, kteří kradli desítky milionů. Ale místo abychom zavřeli gaunery, tak uděláme taková pravidla, jako bychom zloději byli úplně všichni.

*** LN Problém regionu nejsou přece jen „novousedlíci“, které sem do tzv. sociálních ubytoven přistěhovali byznysmeni s chudobou. Šluknovsku se také občas říká varna drog.**

Bohužel. A když jsme psali naši výzvu, tak na celý Šluknovský výběžek byli dva policisté na drogy. Tak to je směšné, to je nic. Zatímco řeší jeden případ, další musejí nechat ležet. Ještě že je vedle nás to Německo.

*** LN Prosím?**

No drogy, které se tu vaří, se vyváží do Německa. A Němci to vnímají jako velký problém. Takže zatímco my děláme, že to nevidíme, saský premiér a ministr vnitra si vynutí jednání s českým premiérem a ministrem vnitra. A teprve potom se Česko rozhodne něco dělat. Když jim to roky píšeme a říkáme, nestane se nic.

*** LN A ministr Milan Chovanec najednou vyhlásí...**

Kdyby méně vyhlašoval a o něco více systematicky pracoval, bylo by to lepší. Škoda že se probere, až když se ozve saský premiér Stanislaw Tillich na jednání s Bohuslavem Sobotkou. Pokud tady školní děti vědí, kde a od koho koupit drogu, pokud se prodávají volně na ulicích a stát dělá, že to nevidí, tak to je už trochu hodně.

ROZHOVOR TÝDNE Zbyněk Linhart SE SENÁTOREM HOVOŘILI Kateřina Eliášová a Petr Kamberský

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 2014-11-15

Nazev: Návrat listopadu skrz Babiše

Po vzepětí v letech 1990 až 1994, po opoziční smlouvě, po blbě náladě jsme se začali zase starat

Andrej Babiš se stává nositelem revoluční tradice 17. listopadu 1989. Než mrštíte noviny do kouta a proklejete autora do sedmi pokolení, dejte mu, prosím, šanci uvést na obranu své provokace alespoň nějaký argument.

Jak by mohl někdo člověka, jenž převrat prožil v Maroku, jenž se prokazatelně stýkal s agenty rozvědky a jenž nemá problém s bývalými estébáky spolupracovat dodnes, jak by mohl někdo tohoto muže jakkoli spojit s tradicí převratu? Jak by mohl někdo spojit vrcholného pragmatika s tradicí hodnot a idealismu?

Tvrdím: Andrej Babiš jede na vrcholu vlny, ale tu vlnu on nestvořil ani ji neřídí. Žádné peníze, žádné charisma ani žádný zákulisní vliv by mu neumožnil uspět v trojích volbách a přitáhnout ke svému projektu tak velké množství lidí. Pan Babiš je emanací, nikoli zdrojem toho, co se ve skutečnosti v hloubi společnosti děje.

A to, co se děje, je veskrze pozitivní -jakkoli se nám některé projevy nemusejí líbit a jakkoli bychom třeba raději, aby ztělesněním této společenské změny byl někdo s větším citem pro parlament, lidská práva a poezii.

Úspěch Babišova hnutí - včetně aktivizace jeho zásadních odpůrců - není, jak se dnes s oblibou říká, jen důsledkem selhání pravice či krize tradičních stran. Je něčím mnohem větším a důležitějším: důkazem, že jsme opět ochotni se starat o své věci. Kdyby zítra ráno pan Babiš nevstal z postele a celé ANO pak nutně zašlo na souchotě, tato energie tady stále bude. Mnohem déle než Babišovi pohrobci.

Marta v koutě

Sametový převrat byl většinu času humorný, patosu bylo na tak velikou chvíli pomálu. Pokud se někdy pravidelně objevoval, tak při zpěvu Modlitby pro Martu: „Teď, když tvá ztracená vláda věcí tvých zpět se k tobě navrátí, lide, navrátí.“ Navrátila, ale jen nakratičko.

Po krátkém vzepětí v první půli devadesátých let se začala vláda lidu českému opět vzdalovat; dnes jsme svědky opětovného pokusu lidí o uchopení moci. Z uvolněné energie sice profituje primárně Andrej Babiš, ale nikoli výhradně on. Stejně se v reakci na potenciální střet zájmů, který mohl ministr financí ztělesňuje, aktivizují jeho principální oponenti. Po opoziční smlouvě, blbé náladě i zklamání z pravice jsme konečně svědky probuzení, pokud je aktivizace slovo nevhodné.

Ještě nikdy nekandidovalo ve volbách tolik lokálních hnutí, od dob vzniku Občanského fóra se ještě nikdy tolik lidí nepřidávalo k nějakému novému politickému projektu, ještě nikdy se tolik úspěšných profesionálů, natož veleúspěšných byznysmenů nevrhalo do politiky.

Chceme-li aktuální náladu shrnout do sloganu, pak skončil čas schovávání, skončil čas nadávání, nastal čas akce!

Uvedu tři rozdílné příklady: ztracený a studentský vůdce Tomáš Ctibor, **pidistarosta z konce světa Zbyněk Linhart** a kdysi superstar liberálů Jiří Zlatuška.

Jeden z významných studentských předáků, posléze velmi spokojený „městský profesionál“ ve službách stavebníků Tomáš Ctibor po pětadvaceti letech vylezl z nory a přijal nabídku pražského primátora řídit Útvar hlavního architekta, pardon, dnes již Institut plánování a rozvoje.

Starosta malého zapadlého šluknovského města Krásná Lípa vyhrál před pár týdny senátní volby na Děčínsku. V chudém kraji porazil dlouholetého senátora za ČSSD tak, že získal přes 71 procent hlasů. Není členem žádné strany ani hnutí (byť kandidoval pod hlavičkou STAN), ale i on říká: „Přece nemůžu celý život sedět, pozorovat, jak se stát rozkládá a nepokusit se to změnit.“ Zbyněk Linhart ví, že nemá v 281 hlavém tělese žádnou velkou moc, ale dělá jedině možné: jde to zkusit.

Pokud jsme text zahájili poukázáním na Andreje Babiše, nemůžeme pominout jeho projekt. Jak se k němu mohl přidat profesor, rektor a senátor Jiří Zlatuška? Muž, který takřka z ničeho vybudoval nejprogresivnější vysokou školu, Masarykovu univerzitu v Brně?

Chci svá práva zpět

Je úplně jedno, zda budeme zakládat iniciativy Za lepší Horní Dolní, nebo vstupovat do ANO 2011. Podstatné je, že úspěšní lidé z lokální politiky, byznysu i „městští profesionálové“ přestali ponechávat věci veřejné straníkům, respektive bílým koním mafiánských struktur.

Autor není naivní. Ví, že mnoho z onoho milionu, který demonstroval 26. listopadu na Letné proti komunismu, bylo na stejném místě prvního máje téhož roku. Ví, že mnozí dnešní „probuzení“ jedou na vlně z čisté vypočítavosti.

Je to nejspíše velká, patetická a možná i směšná iluze, ale je třeba ji napsat: třeba se nám tu „po Babišovi“ bude žít dobře.